

Samrådsredogörelse

Planprogram för Gärdet, Bollnäs kommun, Gävleborgs län

Översiktsbild med markerat planområde

Dokumenttyp Samrådsredogörelse	Diarienummer 2020-000210
Skede Antagandehandling	Datum, reviderat 2021-04-22
Beslutad av Kommunstyrelsen	Datum 2021-02-23

Innehåll

1. Inledning	3
Samrådets syfte.....	3
Planprogrammets syfte	3
Inkomna synpunkter	4
Yttranden utan invändningar	4
Privatperson 1.....	4
Yttranden med information	4
Lantmäteriet	4
Postnord	5
Ellevio	6
Yttranden med invändning	6
Länsstyrelsen Gävleborg	6
Länsmuseet.....	10
Region Gävleborg	12
Trafikverket.....	12
Polismyndigheten, Polisregion mitt	13
BORAB	14
Föreningsalliansen.....	15
BRF Björkhamre, Resedan 15.....	16
Privatperson 2.....	18
Privatperson 3.....	18
Privatperson 4.....	19
Privatperson 5.....	22

1. Inledning

Planprogrammet har varit ute för samråd från 2021-01-22 till 2021-02-12. Länsstyrelsen fick efter överenskommelse med kommunen förlängd samrådstid till den 2021-03-10. Samrådshandlingar har skickats till berörda sakägare och myndigheter.

De boende inom Bollnäs bostäders bostadsbestånd inom planprogramområdet har via SMS blivit informerade om samrådet. Planprogrammet har varit tillgänglig på kommunens hemsida och på Kundcenter i Bollnäs stadshus.

Det har inkommit 16 yttranden, varav en var utan invändning, tre stycken var med information och 12 stycken med invändning.

Samrådets syfte

Syftet med samrådet är att presentera ett planförslag och att få in synpunkter utifrån det. Synpunkterna sammanställs, bemöts med kommentarer och ger svar på eventuella åtgärder som kan bli aktuella för planens kommande utformning.

Planprogrammets syfte

Stadsdelen Gärdet är Bollnäs största och mest centrala bostadsområde där det är nära till allt. Gärdet ligger nära stadens mest grundläggande offentliga och kommersiella utbud, ett stenkast från stadscentrum, nära till natur-, friluftsliv och fritidsaktiviteter. Det är få områden i Bollnäs som har dessa kvaliteter i den utsträckning som finns på Gärdet.

Det finns ett behov av förnyelse av bostadsbebyggelsen inom Bollnäs bostäders bostadsbestånd på Gärdet. Planprogrammet för Gärdet utgår i sin helhet från Visionen, Gärdet mitt i staden, den fördjupade översiktsplanen för Bollnäs stad FÖP Bollnäs (Antagen 2020-05-27) och övriga relevanta kommunövergripande riktlinjer där det finns nya utgångspunkter som det behöver tas hänsyn till i kommande planläggning.

I föreliggande planprogram behandlas områdets förutsättningar och det ges förslag och riktlinjer för kommande planering och den långsiktiga utvecklingen för stadsdelen.

Syftena med planprogrammet är att:

- Föra en tidig dialog med berörda aktörer, boende och intressenter inom Gärdet och dess närområde.
- Klarlägga förutsättningarna för bostadsområdet Gärdet och dess närområde.
- Ge förslag och riktlinjer för framtida detaljplaner och övriga investeringar av bostadsområdet Gärdet och dess närområde.
- Belysa konsekvenserna av de föreslagna åtgärderna utifrån perspektiven; klimatanpassning, bostadsförsörjning, barnkonventionen, grönstrukturer, segregation, trygghet, tillgänglighet och jämställdhet.

Inkomna synpunkter

Yttranden utan invändningar

Privatperson 1.

Jag har tittat på planprogram över Gärdet och jag tycker att det behövs en upplyftning av det.

Själv bor jag i det gamla huset Edelsbergsvägen 17 som byggdes 1947 och jag trivs bra i min lägenhet, men det behövs verkligen en upprustning det var diskussioner om en upprustning. Vi fick en lista med vad som skulle göras och det var glädjande men det blev ej av. Några funderingar har jag haft om det rivs dom gamla husen och byggas nytt och det har jag inget emot, nya moderna lägenheter skulle vara trevligt.

Kommentar:

Kommunen tackar för synpunkterna. Yttrandet föranleder inga förändringar i planprogrammet.

Yttranden med information

Lantmäteriet

Planprogram för Gärdet Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2020-01-20) har följande noterats: Lantmäteriet noterar att detta samråd gäller ett planprogram, och inte gäller någon pågående detaljplan.

Det framgår av planhandlingarna att initiering av nya detaljplaner planeras i augusti/september 2021. Lantmäteriet har därför inget lagkrav att vara samrådspartner. Inför kommande samråd av de detaljplaner som behöver ändras/ersättas med nya detaljplaner, vill Lantmäteriet skicka med några saker att tänka på.

Plankarta

En detaljplan gäller till dess att den ändras eller ersätts av en ny detaljplan. Om kommunen väljer att ändra befintliga detaljplaner vill lantmäteriet skicka med att endast en plankarta ska finnas och ändring i detaljplan ska göras i befintlig plankarta. Detta följer av Boverkets råd kring ändring av detaljplaner. Lantmäteriet noterar att det finns väldigt många gällande detaljplaner som överlappar varandra, och att det därför kan vara bra att ”städas upp” området och ersätta detaljplanerna med en, eller flera nya detaljplaner och då samtidigt ta bort de planer som inte längre är aktuella.

Kommentar:

Bollnäs kommun instämmer i synpunkterna i att det är flera detaljplaner inom området som överlappar varandra. Tillägg görs i planbeskrivningen avseende att ta ett helhetsgrepp i att ersätta gamla detaljplaner med nya.

Fastighetsbildning

Det är bra att tänka på att tydligt ange i planbeskrivning vem som ska ansvara för eventuell fastighetsbildning, dvs. att det tydligt framgår vem som ska ansvara för att söka för förrättning och vem som ska betala för förrättningen.

Exploateringsavtal aktuellt

I planbeskrivningen anges att exploateringsavtal ska upprättas för vissa delar. Lantmäteriet vill påminna om följande; Enligt 5 kap. 13 § 3 st. PBL ska kommunen, om avsikten är att ingå exploateringsavtal, redan i samrådsskedet redovisa avtalens huvudsakliga innehåll liksom konsekvenserna av att planen helt eller delvis genomförs med stöd av ett eller flera sådana avtal i planbeskrivningen. Om redovisning av innehållet i ett kommande exploateringsavtal saknas i planbeskrivningen innebär det: att det inte finns någon möjlighet för Lantmäteriet att utföra sin lagstadgade uppgift att i samrådsskedet lämna råd i de fall avtalsinnehållet förefaller strida mot reglerna i 6 kap. 40–42 §§ PBL. att de som är berörda av planen inte har någon möjlighet att överblicka de konsekvenser som det tänkta avtalsinnehållet kommer att få bland annat vid genomförandet av detaljplanen Använd gärna handboken ”Lantmäterimyndighetens roll i planeringsprocessen, Handbok 5 kap. 15 och 22 a §§ PBL” som stöd ang. lagstiftningens krav när ni kompletterar planhandlingarna.

Kommentar:

Bollnäs kommun noterar synpunkterna avseende fastighetsbildning och exploateringsavtal inför kommande detaljplaneprocesser.

Postnord

Postnord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar Postnord samtliga Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt, trafiksäkert och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor/radhus och verksamhetsområden placeras postlådan i en lådinsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsförbättringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation.

Kommentar:

I kommande detaljplaneprocess säkerställs det att tillgänglighet finns till husen i entréplan. Tillägg görs i planbeskrivningen att samhällsviktiga funktioner måste ha god tillgänglighet och enkel åtkomst till fastigheterna.

Skanova

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet (se bifogad nätskiss).

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Om så önskas kan ledningarna skickas digitalt i dwg-format för att infogas på plankartan. Kontakta <https://www.ledningskollen.se>

Kabelanvisning beställs via <https://www.ledningskollen.se>

Kommentar:

I kommande detaljplaner säkerställs ledningsnätet och eventuella ekonomiska konsekvenser vid flytt av ledningar. Yttrandet föranleder inga förändringar i planbeskrivningen.

Ellevio

Ursäkta sent svar men p.g.a. hög arbetsbelastning har vi inte hunnit med att svara på detta med den korta svarstiden.

Nu var ju detta mer formulerat som ett diskussionsunderlag och det är svårt att svara på i detalj vad detta kommer att få för inverkan på Ellevios nät. Först och främst så var det intressant att ta del av handlingarna och dom visioner som finns för Bollnäs och det känns väl positivt med den framtidstro som det andas.

Det är svårt att i detta skede ha ett detaljerat svar på vad det här kan få för konsekvenser för oss.

Vi kommer naturligtvis att bli berörda på flera plan med en sådan här omfattande förändring av stadsbilden. Det viktiga är att vi får kontinuerlig information om vad som händer och hur utvecklingen fortskrider.

Tittar jag bara på området för Gärdet så ser vi att det kan finnas både behov av att förstärka nätet samt att även byta ut en del av våra ledningar som börjar bli till åren. Det kan också komma att behöva nya E-områden om behovet på el ökar i staden. Vi förutsätter att exploitören bekostar en ev. ledningsflytt.

Kommentar:

Bollnäs kommun instämmer i synpunkterna. Tillägg görs i planprogrammet att samordning av markarbetena ska eftersträvas i samband med kommande exploateringar.

Yttranden med invändning

Länsstyrelsen Gävleborg

Redogörelse av ärendet

Planprogrammet har överlämnats för samråd till Länsstyrelsen i enlighet med plan- och bygglagen 5 kap. under tiden 2021-01-22- 2021-02-12.

Länsstyrelsen har beretts tillfälle att lämna synpunkter och har blivit beviljat förlängd svarstid till och med 2021-03-10.

Syftet med planprogrammet är bland annat att föra en tidig dialog med boende och intressenter, ge förslag och riktlinjer för framtida detaljplaner och övriga investeringar inom bostadsområdet Gärdet samt att belysa

konsekvenserna av föreslagna åtgärder. Planprogrammet bygger på visionen *Gärdet mitt i staden* där målet är att Gärdet ska bli en tydligare del av staden. Flera bostadsbyggnader är tänkta att rivras och nya högre byggnader uppföras samt att innergårdar ska rustas upp och nya attraktiva stråk skapas.

Gällande översiktsplan

För planområdet gäller den fördjupade översiktsplanen för Bollnäs stad FÖP Bollnäs, antagen 2020-05-27. Planprogrammet strider inte mot FÖP:en.

Gällande översiktsplaner

Ett flertal detaljplaner är gällande inom programområdet, med huvudsaklig användning bostäder. Inom två detaljplaner är markanvändningen allmänt ändamål respektive handelsändamål. Det finns också en detaljplan från 2018 norr om Hamrelund som medger totalt 8 våningar för bostäder, vårdboende, förskola med centrumverksamhet i bottenvåningen.

Sammanfattande bedömning

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen tagit ett helhetsgrepp över ett geografiskt område genom detta planprogram. Kommunen har på ett detaljerat sätt beskrivit de förutsättningar som finns i området och gett förslag på åtgärder gällande exempelvis dagvattenhantering och översvämning, som senare måste säkerställas i detaljplanerna. Kommunen har på ett tillfredsställande vis redogjort för hur planprogrammets genomförande kan påverka sociala hållbarhetsaspekter såsom exempelvis trygghet, tillgänglighet, integration/segregation och jämställdhet. Länsstyrelsen anser också att kommunens prioriteringar tydligt framgår genom att man främjar hållbart resande, skapar bättre ekosystemtjänster, den ekologiska profilen m.m. I planförslaget framgår att flera ”problembyggnader” ska rivras och att dubbelt så höga byggnader ska ersätta dessa. Länsstyrelsens uppfattning är att kommunen behöver utreda hur rivande av dessa sex byggnader samt uppförande av fyra nya betydligt högre byggnader skulle påverka området, både vad gäller uttryck och karaktär samt stads- och landskapsbilden.

Synpunkter utifrån Länsstyrelsens särskilda bevakningsområden

Riksintressen

Planområdet ligger inom riksintresse för rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen håller med i kommunens bedömning om att det inte är relevant för planprogrammet eftersom området redan består av stadsbebyggelse.

Miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen ser positivt på föreslagna dagvattenåtgärder och instämmer i kommunens resonemang om att det finns stor potential att minska föroreningsbelastningen till recipienten Ljusån, vilket förbättrar möjligheten att nå MKN där.

Hälsa och säkerhet

Buller

Kommunen har gjort bedömningen att det finns förutsättningar för en acceptabel bullernivå vid fasad på de platser där ny bebyggelse föreslås med hänsyn till avstånd till bullerkällorna och att det finns ett flertal bulleravskärmande flervåningshus däremellan. Länsstyrelsen noterar att

bullerfrågan kommer hanteras närmare i detaljplaneskedet och vill påminna att buller från en idrottsplats/sporthall också kan ge upphov till störning.

Kommentar:

Kommunen instämmer i synpunkten och tillägg görs i planbeskrivningen avseende buller från idrottsplatsen och sporthallen. Vidare utredningar kring verksamhetsbuller görs i detaljplaneskedet.

Översvämning

Kommunen är medveten om att det finns risk för översvämning vid skyfall inom planområdet och har föreslagit riskreducerande åtgärder, såsom dagvattenhantering, höjdsättning av mark och ökad vegetation. Det är viktigt att de förslag som finns i planprogrammet sedan implementeras genom att säkerställas i detaljplaner.

Kommentar:

Kommunen har gjort ett förtydligande och en riktlinje för dagvattenhantering har infogats i planprogrammet.

Färdvägar farligt gods samt skyddsrum

Kommunen har beskrivit att det finns rekommenderade färdvägar för farligt gods och drivmedelstationer i områdets närhet. Enligt Länsstyrelsens material är dock även Fabriksgatan rekommenderad färdväg för farligt gods. Länsstyrelsen noterar också att de avstånd som kommunen anger i tabellen inte stämmer överens med RIKTSAM (riktlinjer för riskhänsyn vid samhällsplanering). För de föreslagna nya flerbostadshusen är dock avståndet från riskkällor tillräckligt.

Kommentar:

Ny tabell för riktlinjer för riskhänsyn vid samhällsplanering införs i planhandlingarna.

Länsstyrelsen vill också påminna kommunen om att skyddsrum får inte tas ur drift, avvecklas eller rivas utan beslut av MSB. Det måste finnas särskilda skäl om ett skyddsrum ska avvecklas.

Kommentar:

Tillägg görs i planbeskrivningen avseende att beslut om att ta skyddsrum tas ur drift, avveckla eller rivas måste tas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskapMSB.

Övriga synpunkter

Kulturmiljö

Länsstyrelsen förordade i föregående skede att en byggnadsinventering utförs. Det har att döma av kommunens bifogade dokument inte gjorts och Länsstyrelsen vill därför återigen påpeka vikten av att genomföra en sådan inventering och analys av bebyggelsen. Den bör omfatta såväl områdets enskilda byggnader som sammanhängande struktur, främst för att kunna fatta välgrundade beslut i fråga om områdets kulturvärden.

Länsstyrelsen noterar att sex byggnader inom området planeras att ersättas med fyra högre byggnader. De tillkommande byggnaderna planeras även huvudsakligen att inordna sig den nuvarande bebyggelsestrukturen med

undantaget att två byggnader inte ersätts vilket medför att den befintliga, och mycket karaktäristiska, gårdsmiljön blir uppbruten. Den planerade bebyggelsen anges även bli mer än dubbelt så hög som nuvarande byggnader, åtta till tio våningar jämfört med befintliga fyra. Främst vid Polacksgatan är en sådan dubbling i byggnadshöjden ett främmande och avvikande uttryck mot den nuvarande enhetliga bebyggelsen. Den tillkommande byggnaden vid Polacksgatan blir även tillsammans med den betydligt större parken dominant inom området.

Kommentar:

Synpunkterna föranleder förtydligande planbeskrivningar med en mer utvecklad text kring arkitekturen i området och vilka arkitektoniska element som bör tas med i kommande detaljplaner. Två riktlinjer kopplas också till resonemanget kring arkitekturen i området; En byggnadsinventering över de kulturhistoriska värdena bör utföras i samband med de nya detaljplanerna samt att gestaltning av ny bebyggelse bör grunda sig på den nuvarande kvartersstrukturen och arkitekturen avseende proportioner och skala, takvinklar, fasadmaterial och fönster med mera.

Miljömål

Att öka vegetationen, uppföra ny bebyggelse strålsäkert, välja hållbara material och att området får en ekologisk profil ger goda förutsättningar för att flera av miljömålen ska kunna nås.

Naturmiljö

Länsstyrelsen ser många fördelar med att det i området ska skapas sammanhängande grönytor och vattenmiljöer.

Trafikfrågor

Kommunen har på ett tydligt sätt redovisat hur man ska uppnå målet att Gärdet ska bli en tydligare del av staden genom att binda ihop Gärdet med centrum. I programmet framgår att kommunen vill främja hållbart resande genom att satsa på GC-stråk och kollektivtrafik. Fokus är dock inte bara på att skapa fysiska stråk utan också på att stråken ska vara tydliga, tillgängliga och inbjudande. I visionen nämns att man skulle kunna göra bilgator till gator där trafiken sker på fotgängarens villkor, s.k. gångfartsområden. Kommunen skulle i programmet kunna resonera om det skulle vara en väg att gå för att minska bilanvändning i området samt vart det i så fall skulle kunna vara lämpligt att genomföra.

I visionen nämns också ett eventuellt behov av parkeringshus. Det framgår inte i planprogrammet hur kommunen ser på det.

Kommentar:

Förtydligande sker i planhandlingar med en beskrivning av Parkeringsstrategin för Bollnäs kommun och riktlinjen: I kommande detaljplaner och bygglov ska parkeringstrategin för Bollnäs kommun vara vägledande för att styra utvecklingen mot en attraktiv stadsmiljö, effektiv markanvändning, hållbara transportmedel för god tillgänglighet.

Sociala aspekter

Kommunen har på ett bra sätt belyst planförslaget ur sociala hållbarhetsperspektiv såsom trygghet, tillgänglighet, integration/segregation, jämställdhet, barn, m.fl.

Planförslagets genomförande innebär att både äldre och nyare bostäder, i olika storlekar, skulle finnas i samma stadsdel vilket ger goda förutsättningar för olika målgrupper att bo och vistas i området. Genom att också möjliggöra för olika användningar i byggnaderna, såsom bostäder, kontor, service och handel skapas förutsättningar för att både den faktiska och den upplevda tryggheten ökar, vilket är viktigt inte minst ur ett barnperspektiv.

Värdet av att området ska vara inbjudande och av naturliga gångstråk och mötesplatser har också framhållits på ett bra sätt i planprogrammet. Kommunen har också lyft fram att belysning på rätt sätt kan användas som ett trygghetskapande verktyg. Likaså att strategiskt placera och utforma vegetation såsom buskar och träd, med ett trygghetsperspektiv för att människor ska känna sig trygga att röra sig i området under dygnets alla tider.

Behovet av lektytor och framför allt en lekplats för äldre barn tas upp i visionen. Där återfinns också en lekpark för äldre barn samt en parkour-park i idéskissen på s. 18. På s. 25 i planprogrammet nämns att det inom kvarteret Vallmon ska finnas plats för utevistelse och lek. Detta skulle med fördel kunna utvecklas. Att skapa mötesplatser för alla åldrar är en betydelsefull del i att skapa en hållbar stad.

Kommentar:

Planprogrammet kompletteras med en text kring att mötesplatser för alla åldrar en betydelsefull del för att skapa en hållbar stad.

Övrigt

På flertalet ställen i planprogrammet beskrivs att ingen ny markyta ska tas i anspråk för ny bebyggelse. Dock framgår det på s. 26 att Björkehamregatan skulle kunna förtätas med småskalig bebyggelse som komplement till befintlig bebyggelse. Länsstyrelsen önskar ett förtydligande gällande detta.

Kommentar:

Förtydligande görs i riktlinjerna avseende att i nya detaljplaner anges fler markanvändningar än enbart bostad, även platser för arbete och service. Genom att stadsdelen berikas med fler funktioner, exempelvis kontor och centrum, ges planmässiga förutsättningar att omvandla stadsdelen från bostadsområde till stad där arbete och boende är blandat.

Länsmuseet

Bakgrund

Bollnäs kommun har tagit fram ett förslag till planprogram för stadsdelen Gärdet, som är beläget väster om Norra stambanan och riksväg 83 i centrala Bollnäs. Planprogrammet bygger i första hand på Bollnäs Bostäders vision Gärdet mitt i staden som konsultföretaget SWECO tog fram 2019. Det aktuella området består idag av en relativt enhetlig bebyggelse med ett stort antal flerbostadshus från 1900-talets mitt, huvudsakligen i 3-4 våningar med mellanliggande gårdar. Enligt handlingarna har många byggnader ett relativt omfattande renoveringsbehov och vissa är en även uppförda med byggnadsmaterial som innehåller radon. Planprogrammet föreslår därför att ett antal flerbostadshus rivs och ersätts av fyra nya byggnader, vars höjd kan uppgå till hela åtta våningar. Grönytorna föreslås samtidigt ökas och kompletteras med nya gångstråk, förändrad växlighet och ny belysning med mera. Inga av de befintliga byggnaderna inom området har skydd mot

rivning eller några varsamhetsbestämmelser i gällande detaljplaner. Några kända fornlämningar eller kulturminnen finns inte registrerade inom det aktuella området.

Länsmuseets synpunkter

Länsmuseet anser att det är positivt att kommunen har valt att ta fram ett planprogram för att fånga upp områdets olika förutsättningar innan arbetet går vidare med detaljplaner och bygglov. Det är även värdefullt att kommunen ser över hur offentliga miljöer kan göras mer inbjudande och säkrare genom översyn av exempelvis vegetation och belysning.

I länets kommuner finns ett stort antal flerbostadshus från 1900-talets mitt. Denna bebyggelse har i många fall uppförts på ett noga genomtänkt sätt och bildar ofta tydliga kvartersstrukturer. Denna byggnadskategori ansågs vanligtvis för modern för att kunna bedömas när kommunernas senaste byggnadsinventeringar utfördes på 1970- och 1980-talet och länsmuseet saknar därför ofta enskilda byggnader från denna tid i vårt arkiv.

Länsmuseet har tyvärr inte närmare kännedom om en enskilda byggnadernas utformning i detta fall. Bildmaterialet i remisshandlingarna visar dock ett flertal tidstypiska, sannolikt relativt oförändrade hus, inte minst från 1940-talet och 1950-talet.

Innan större förändringar föreslås inom stadsdelen Gärdet är det dock önskvärt att kommunen först utför en översiktlig bebyggelseinventering/kulturmiljöanalys över vilka kulturhistoriska värden som området har i nuläget. Det gäller såväl områdets enskilda byggnader som övergripande kvartersstruktur. Detta för att i tid fånga de särskilda värden som kan finnas samt för att viktiga tidstypiska kvaliteter i bebyggelse inte ska byggas bort vid en större omdaning av ett område.

Det är viktigt att komma ihåg att rivning av befintliga byggnader för att ersätta dem med nya i samma område innebär en stor negativ miljöpåverkan och att det av detta skäl är bättre att renovera och ta hand om de byggnader som idag finns inom området. Om det är byggnader som trots allt inte visar sig möjliga att renovera, exempelvis på grund av omfattande radonförekomst i byggnadsmaterial, bör i första hand en ny byggnadskropp uppföras på samma plats och av ungefär samma format som den tidigare byggnaden.

Vad gäller den övergripande skalan av bebyggelsen, som idag är tämligen enhetlig inom området, finns det stor risk att denna skulle påverkas negativt ur kulturmiljösynpunkt om byggnader av åtta våningars höjd skulle tillåtas och uppföras inom området. Länsmuseet förordar istället att området får behålla sin nuvarande bebyggelse skala, med främst byggnader i 3-4 våningshöjd, även efter ett förnyelsearbete.

Kommentar:

Synpunkterna föranleder förtydligande planbeskrivningar med en mer utvecklad text kring arkitekturen i området och vilka arkitektoniska element som bör tas med i kommande detaljplaner. Två riktlinjer kopplas också till resonemanget kring arkitekturen i området; En byggnadsinventering över de kulturhistoriska värdena bör utföras i samband med de nya detaljplanerna och Gestaltning av ny bebyggelse bör grunda sig på den nuvarande kvartersstrukturen och arkitekturen avseende proportioner och skala, takvinklar, fasadmaterial och fönster med mera.

Region Gävleborg

Region Gävleborg anser att Bollnäs har tagit fram ett väl avvägt och genomarbetat planprogram för förnyelse och utveckling av området Gärdet som har ett tydligt och genomgående hållbarhetsperspektiv. Planförslaget bidrar till att öka stadens attraktivitet och upplevda täthet som helhet på ett positivt sätt, genom att länka samman Gärdet och centra stadskärnan med nya resecentrum som sammanfogade enhet istället för en upplevd barriär.

Genom att göra miljön välkomnande går gående och cyklister främjas en levande stadsmiljö med närhet till stadens centrala delar. Det bidrar också positivt till folkhälsa och minskar bilbehovet vid kortare resor. Barnperspektivet beaktas också i planen exempelvis genom utformning av enkelriktade gårdsgator och gena gång- och cykelstråk genom området. Förslaget ger sammantaget goda möjligheter till passager och tillgänglighet till resecentrum för pendlare, skolelever med flera, vilket också är viktigt ur ett regionalt tillgänglighetsperspektiv.

Region Gävleborg har avslutningsvis en mer specifik synpunkt om ett textavsnitt gällande kollektivtrafik (sid 18), där vi föreslår att nuvarande text enligt nedan: *”Busshållplatser inom programområdet finns på Björkhamregatan vid korsningen med Gärdesgatan, i södergående riktning, se Figur 14. Via stadsmiljöavtalet planeras 2 nya hållplatser vid Fabriksgatan. Stadsbusslinjenät avses att utökas med 20 minuterstrafik och gå via en ny sträckan norrut, genom Björkhamregatan, Fabriksgatan och vidare genom Hamrevägen med ökad tillgänglighet som följd.”*

Ersätts med följande text:

”Busshållplatser inom programområdet finns på Björkhamregatan och Fabriksgatan endast i södergående riktning. Via stadsmiljöavtalet planeras 2 nya hållplatser vid Fabriksgatan. Stadsbussstrafiken planeras för att utökas till 20-minuterstrafik och trafikera Björkhamregatan och Fabriksgatan i bägge riktningarna, med ökad tillgänglighet som följd.”

Region Gävleborg deltar gärna i fortsatta dialoger med Bollnäs kommun i relaterade frågor kring det fortsatta planeringsarbetet för Gärdet.

Kommentar:

Ändringar i planhandlingarna görs i enlighet med yttrandet.

Trafikverket

Trafikverket har tagit del av planprogram för Gärdet, Bollnäs kommun där har vi följande synpunkter:

- Planprogrammet för de centrala delarna av Bollnäs innebär att förutsättningsskapande alternativ studerats för oskyddade trafikanter, vilket är positivt och kan leda till ett minskat lokalt bilresande.

Det innebär även att ytbehov för fordon kan minskas och att man därigenom frigör mark för mer hållbar utveckling. Beroende av egen bil eller kollektivtrafik skapar kollektivtrafik skapar större utrymme för gemensamma lösningar för t.ex. bilpool.

- Möjligheten att skapa goda stråk för oskyddade trafikanter behöver studeras ytterligare för hur de kan integreras och planeras mot den statliga infrastrukturen.

Ett minskat lokalt trafikarbete med egen bil är positivt och minskar trängseffekterna för ett större centralt område.

En åtgärdsvalstudie har tidigare genomförts där en breddning av vägarna har diskuterats. Även järnvägen barriäreffekter har samrått och det finns önskemål om ett minskat antal spår på bangårdsområdet.

- Planförslaget måste utgå från såväl kulturella som social, ekologiska och ekonomiska intressen. Trafikverket deltar gärna i den fortsatta dialogen där även de ekonomiska förutsättningarna bör hanteras i tidiga skeden.

Sammanfattningsvis är förslaget positivt där det finns betydande allmänna intressen som kan tillgodoses när tillgängligheten förbättras och barriäreffekterna minskar.

Det är dock av stor vikt att flera samhällsaktörer deltar redan i tidiga skeden för att gemensamt klara ut vilken inriktning samt ansvarsfördelning som är gällande. För Trafikverkets del behöver vi delta i fortsatta samtal om de riksvägar samt järnvägsanläggningsdelar som berörs.

Kommentar:

Trafikverkets yttrande föranleder inga förändringar i planhandlingarna.

Polismyndigheten, Polisregion mitt

Polismyndigheten har tagit del av planprogrammet och ser och ser innehållet som mycket positivt ur ett trygghets- och brottsförebyggande perspektiv. Området, Gärdet har enligt planprogrammet både den största befolkningstätheten men även den största segregationen i Bollnäs kommun, samt har området enligt Bollnäs bostäder en hög omflyttningsfrekvens. Dessa omständigheter tillsammans skulle kunna utveckla ett otryggt område med anledning av det finns särskilt behov av att området vidareutvecklas för att området Gärdet kan fortsätta vara en miljö som upplevs tryggt och trevligt att bo och vistas i för alla.

Planprogrammet innehåller flera trygghetshöjande inslag i utformning och åtgärder, nedan följer några råd vid fortsatt utformning:

- Sträva efter naturlig övervakning- att människor har överblick över området.
- Undersöka möjlighet att sätta upp trygghetskameror. Förstärka trygghetskänslan.
- Att buskar/träd inte planteras/har utformning så att de kan skymma eller tillåta att någon kan gömma sig bakom.
- Att cykelställen placeras där det finns en naturlig övervakning (finns redan plan med säker förvaring).
- Att belysning finns på genomtänkta platser. Detta med särskilda tanke på kvinnors upplevda otrygghet (även äldre)
- Att det finns en policy där klotter och skadegörelse tas bort inom viss tid föra att undvika att den upplevda otryggheten (även äldre)
- Att det finns en policy där klotter och skadegörelse tas bort inom viss tid för att undvika att den upplevda otryggheten ökar och ger signaler

om att det är en plats som tillåter klotter/skadegörelse (broken window)

- Att använda genomskinligt material för väggar, prång med mera föra att öka den naturliga kontrollen.
- Att informera/starta upp om ”Grannsamverkan” och/eller ”Huskurage” som kan leda till ökat engagemang, trygghet och social trivsel bland de boende.

Kommentar:

Planhandlingarna förtydligas inom de delarna där Plan- och bygglagen kan ta hänsyn till synpunkterna genom riktlinjerna att: Trygghetshöjande inslag kan vara att buskar och träd utformas så att de inte kan skymma eller medge att någon gömmer sig bakom och att cykelställ bör även placeras med hänsyn till trygghetsaspekter samt att det finns en naturlig övervakning.

Resterande synpunkter är redan omnämnda i planprogrammet eller kan inte hanteras inom ramen för Plan- och bygglagen.

BORAB

BORAB har tagit del av förslagen och underlag till Planprogram på Gärdet. BORAB som bolag ser mycket positivt på visionen kring området Gärdet och om att utveckla och koppla ihop den delen av staden med centrum men också med natur och fritidsaktiviteter.

Det vi upplever saknas i dessa planer är avfallsfrågan. Hur har man tänkt kring förebyggande av nedskräpningsproblematik i denna vision och plan? Finns det något tänk kring att öka förståelsen för och vikten av att omhänderta avfallet på ett så korrekt och resurseffektivt sätt som möjligt? Och även att göra det på ett lite nytänkande sätt, att vilja förändra boende och besökandes beteenden när det gäller dessa frågor.

I visionen som presenteras går att läsa **”Om vi tänker och gör som vi alltid har gjort blir det ingen förändring”** Precis så är det med avfalls- och nedskräpningsfrågan också, där man som verksamhetsutövare och fastighetsägare ska jobba för att möjliggöra för nytt beteende och hitta nya och kreativa lösningar för att uppnå den förändring man vill åstadkomma. I detta framåtsyftande och proaktiva projekt ser vi risker om avfalls- och nedskräpningsfrågan föll bort. Då riskerar många av de andra fina satsningarna och initiativen att försämrats över tid vilket kan leda till ev skadegörelse och annan problematik. Och det man från början ville uppnå riskerar att ej bli realiserat om dessa faktorer inte tas med i beaktande.

Kommentar:

En beskrivning av Kretsloppsplanen infogas som underlag i planprogrammet och med en riktlinje att det i samband med kommande planering, gestaltning och projektering ska hänsyn tas till källsortering i den offentliga miljön. Insatser för att minska avfallet från lägenhetsboende bör undersökas. Särskilt fokus bör ligga på åtgärder för att minska nedskräpningen på allmänna platser. I detaljplanerna bör en hållbarare avfallshantering möjliggöras i samverkan med BORAB och Bollnäs bostäder.

Föreningsalliansen

Här kommer föreningsalliansen med förslag, önskemål och utvecklingsidéer rörande Solrosen och bostadsområdena på Gärdet och runt omkring.

Först vill vi lyfta de kunskaper och erfarenheter vi har fått till oss genom Föreningsalliansens arbete på olika sätt som berör Rörelserikedom. Här kommer tankarna kring Rörelserikedom kopplat till utvecklingen på Gärdet:

- Utifrån vår position kring hälsa/aktiviteter och liknande har vi inspirerats av Umeå/Change the Game/Physical Literacy
- Change the Game (Physical Literacy) Umeå är en av våra intressanta dialog- och nätverkskontakter kopplat till rörelserikedom och samhällsbyggande
- En del i Change the Game/Physical Literacy är PLEED dvs Physical Literacy Enriched Environmental Design, <http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2020/04/Bilaga-1-PLEED.pdf>
- Har skapat ett ”styrdokument/planeringsverktyg” för stödjande fysiska livsmiljöer, <http://www.sou.gov.se/wp-content/uploads/2020/04/Planeringsverktyg-stodjande-fysiska-livsmiljoeer-TRIVECTOR-WHITE1.pdf>
- Umeå Norra, nytt bostadsområde där Rörelserikedom är en av fem ”kompassområden” för utveckling/byggandet av området, <https://umea.se/norraon>
- Vi är välkomna att kontakta Umeå vid eventuella frågor, vi kan bordsduka

Föreningsalliansen tycker det vore kul och intressant om det gick att ”baka in” Rörelserikedom i utvecklingen av Gärdet.

Kommentar:

Rörelserikedom finns med under blandande funktioner och i rörelsestråk i visionen och att arbeta för ökad gång- och cykelanvändning. Förslagen som anges i länkarna kommer att finnas med i det kommande arbetet och i andra pågående projekt.

För det andra har vi hämtat material från intervjuer och workshop med boende på Gärdet och Hedhamre som en del i Föreningsalliansens Delmosprojekt under perioden 2020-07-01-2020-12-31

Fler fartgupp – För att få en ökad trygghet sätt ut fler fartgupp. Flera av deltagarna nämnde att det är många fortkörningar på Gärdet och Hedhamreområdet.

Kommentar:

I planprogrammet finns en riktlinje samt beskrivande text avseende att körytor ska minskas till fördel för gångytorna och gatuutrymmet utformas så att hastigheten sänks där risk för överhastigheter kan förekomma. Att närmre gå in på exakta åtgärder är inte lämpligt innan detaljplaneskedet alternativt i kommande projektering.

Fler papperskorgar – Skräpfrågan är en het fråga, diskussionen blev livlig när deltagarna berättade om sina erfarenheter av nedrivna sopkorgar och människor tar reda på efter sig. Förslag om fler sopkorgar dök upp. Promenadstråket mellan ICA Kvantum och Solrosen nämndes särskilt.

Kommentar:

En beskrivning av Kretsloppsplanen infogas som underlag i planprogram och med en riktlinje att det i samband med kommande planering, gestaltning och projektering ska hänsyn tas till källsortering i den offentliga miljön. Insatser för att minska avfallet från lägenhetsboende bör undersökas. Särskilt fokus bör ligga på åtgärder för att minska nedskräpningen på allmänna platser. I detaljplanerna bör en hållbarare avfallshantering möjliggöras i samverkan med BORAB och Bollnäs bostäder.

Belysning – Det måste finnas belysning på Skateområdet. Mot sensommaren blir det väldigt mörkt och det finns risk för skador. En belysning med timer, som utövarna själva kan tända vid behov.

Kommentar:

Skateområdet är beläget utanför planområdet och kan tyvärr inte hanteras inom planprogrammet.

Grinden – Grinden som är mot bilvägen behöver flyttas. Cyklister cyklar direkt in i skateparken och drar med sig grus och småsten som fastnar i och förstör skateboardhjulen. Det stör skateboardåkarna och olycksrisken är stor.

Kommentar:

Grinden föreningsalliansen hänvisar till är placerad utanför planområdet och kan tyvärr inte hanteras inom ramen för planprogrammet.

Ordningsregler- Få verkar veta vad som gäller när det kommer till regler. Vilka som får vistas på området och vilka som inte får vistas där. Ett problem är även att skyltarna som funnits tagits bort. Ett annat är att den skylt som sitter är ”svårläst”. Ingen vågar heller säga till när otillåtna är inne. Bättre och större skyltar med mer bilder än text.

Kommentar:

Synpunkten kan inte hanteras inom planprogrammet.

Sittplatser – finns egentligen plats att sitta för att kunna se sina barn åka om man är där som förälder. Så många sätter sig inne i parken, ibland med egna stolar. Även åkarna önskar att kunna sitta någonstans att vila lite mellan åkningarna. Gärna även en skuggfri plats till höger om bowlen.

Lösning: bygg sittplatser med översikt, långsidan mot fotbollsplanen är en naturlig plats för att ha koll på sina barn. Samt sittplatser till höger och eventuellt en uppspänd duk som tak och skugga.

Kommentar:

Synpunkten kan inte hanteras inom planprogrammet.

Förvaring och krokar – Det finns inga krokar eller dylikt för att hänga upp jackor, tröjor och väskor. Eftersom det varit problem med stölder på plats upplever barnen det jobbigt att lämna exempelvis mobiltelefonen. Kan man sätta upp små värdeskåp vid väggen vid vattenfontänen.

Kommentar:

Synpunkten kan inte hanteras inom planprogrammet.

BRF Björkhamre, Resedan 15

Inledningsvis vill vi understryka att vi ser mycket positivt på förslaget och fram för allt visionen ”Gärdet mitt i staden”, instämmer i att

attraktionskraften för Gärdet kan stärkas med de tre målsättningarna (fokusgrupper) som beskrivs på sid 9 i planbeskrivningen.

Den föreslagna nybebyggelsen som är beskriven på sidan 23 med utökade och utvecklade grönytor (s. 25) tror vi kan bli ett lyft för hela området Gärdet. Dock är det viktigt att man inte enbart bygger nya bostäder utan tar hänsyn till att området redan idag har ”blandade funktioner”, (sid 25), och gärna ökar möjligheterna för att etablera fler verksamheter i området.

Kommentar:

Tillägg gör i riktlinjen att i nya detaljplaner anges fler markanvändningar än enbart bostad, även platser för arbete och service. Genom att stadsdelen berikas med fler funktioner ges planmässiga förutsättningar att omvandla stadsdelen från bostadsområde till stad där arbete och boende är blandat. Riktlinjen tydliggörs med exemplen kontor och centrum.

Detta kräver dock tillgång på parkeringar, både för de boende i området och för kunder och besökande till de verksamheter som finns och ev. kommer att tillkomma. Redan idag är det brist på parkeringar på Gärdet. Det gäller både dag och kvällstid. Det är lätt att se detta vid ett besök då det oftast är svårt att hitta en p-plats när gatorna är ”fulla med parkerade bilar” överallt där det är tillåtet att stå.

Tillskapandet av en ny stor parkering mellan Alirskolan och sporthallen har inte hjälp upp situationen i någon större utsträckning då den som mest är fylld till hälften dagtid och inte kan användas av boende annat än kvälls och nattetid.

Vi tror att ”beräkningen” på sidan 26 är en grov underskattning av behovet. Även om föreslagna åtgärder för att förbättra kollektiv- och cykeltrafik är bra och gynnar miljö och hälsa kommer alla familjer (lägenheter) även framgent att inneha en bil och därmed ha behov av ett garage eller en p-plats. Kanske kunde ett p-hus vara en lösning för att öka antalet parkeringsplatser för boende utan att mer av grönytor eller tomtmark tas i anspråk. Enligt ”parkeringsstrategi för Bollnäs centrum” är ett avstånd på upp till 300 meter acceptabelt och skulle då kunna möjliggöra en koncentrerad parkering på detta sätt.

Dock vill vi påpeka att det inte helt eliminerar behovet av parkeringar närmare bostäderna då många med rörelsesvårigheter har problem med ett så ”långt avstånd” som 300 meter till parkeringen. I alla fall bland dagens boende i området. Detta gäller för övrigt även en del av besökare till oss boende i området.

Föreslagna och förbättrade cykelparkeringar ser vi mycket positivt på, förutsatt att säkerheten i området förbättras.

De riktlinjer för bebyggelse och markanvändning som anges (s. 27) instämmer vi med helt och hållet förutsatt att man även tillgodoser behovet av parkeringar både för oss boende men även för de som arbetar i eller besöker området dagtid

Kommentar:

Inom de centrala delarna av Bollnäs stad ska den antagna

parkeringsstrategin för Bollnäs kommun vara vägledande. parkeringsstrategins mål förtydligas och setts in under rubriken tidigare ställningstagande. Under rubriken parkering införs även ett stycke kring att ett långsiktigt utredningsarbete bedrivs för att tillskapa fler parkeringsplatser mellan järnvägen och Arbråvägen.

Privatperson 2.

Jag bor på Gärdesgatan 20. Vi behöver fler leksaker till barnen speciellt små barn. Vi har inga bra lekplatser i hela Gärdet. Vi behöver rutschkana till små barn med trappa. Vi vill ha bättre lekplatser för de minsta.

Kommentar:

I planprogrammet läggs en ny riktlinje in med anledning av yttrandet att Utemiljöer och mötesplatser ska vara anpassade för alla åldrar. Gestaltning och planering av lekplatser görs med fördel tillsammans med de boende.

Privatperson 3.

Jag har nyligen läst och fördjupat mig i kommunens planprogram för Gärdet. Känner mig rätt positiv till det som helhet och tanken på en GC-passage (mellan Edelsbergsvägen och Resecentrum) i synnerhet.

Med detta som bakgrund undrar jag om det inte vore läge att bygga en GC-passage någonstans i närheten av Höglunda också? Denna passage skulle i sin tur "landa" antingen på SJ-området, eller i närheten av Padelhallen. Det är just på grund av detta den sistnämnda tanken väcktes. Det är nämligen ganska avancerat att ta sig till hallen om man väljer att cykla eller gå. Framförallt om man bor på den västra sidan av järnvägen.

En GC-passage vid det nämnda området skulle därför innebära att man slipper passera Höglunda-viadukten, Karlslundskorsningen och Järnväggsgatan (Via GC-passage under Rv50) för att ta sig dit. En sådan lösning skulle dessutom förenkla tillgängligheten till SJ-området när bandyhallen väl blir klar. Jag misstänker också att planerna för SJ-området inte slutar där, utan skulle även knyta ihop "västra sidan" med hela området oavsett vad som tillkommer på området framöver.

Nu kanske ni kontrar med att säga att det räcker med en GC-passage från Edelsbergsvägen. Men jag anser att det faktiskt inte gör det. Tillgängligheten till Padelhallen kommer fortfarande vara just ett problem, då det fortfarande kommer att vara väldigt "bökit" att komma till just Padelhallen. Man måste ta sig till Verkstadsgatan, och avsett vilken riktning man tar, så är det svårare som just fotgängare eller cyklist. Därmed tror jag min idé med ytterligare en GC-passage skulle kunna lösa flera problem med access till hela området. Tänk också på miljöaspekten; det ska väl uppmuntras att folk cyklar eller går istället för att ta bilen?

Vad vore då bäst? En bro, eller en tunnel? En bro kanske är sämre om även cyklar ska kunna ta sig fram genom passagen. En tunnel skulle ju dessutom kunna möjliggöra för eventuellt parkerade bilister på västra sidan att enkelt ta sig in till hela området via någon form av nedgång vid gamla Magasinsgatan. Jag vet inte hur planerna för parkering ser ut, men det vore ju kanske inte helt fel att möjliggöra för ännu fler parkeringar norrut från de gamla (västra) lastkajerna. Det klagas ju vitt och brett om hur "lite"

parkeringar det finns i Bollnäs numera och där borde det definitivt finnas utrymme för fler sådana.

Därmed har jag framfört mina åsikter och hoppas ni kommer ha dem i åtanke när ni planerar för ytterligare förbättringar i vårt fina Bollnäs.

Kommentar:

Synpunkter behandlar i stort förslag som inte kan hanteras inom ramen för planprogrammet. Tillgänglighet till SJ-område och centrum som diskuteras i yttrandet är för kommunen väsentliga frågor samt att minska riksvägarnas och norra stambanans barriäreffekter. Kommunens idé och arbete med en ny gång- och cykelpassage från Edelsbergsvägen till resecentrum och Bollnäs centrum är ett första steg. Den nya gång- och cykelpassagen är i ett mycket tidigt stadium och flera frågor kvarstår.

Kommunen ser gärna en vidare utveckling av parkeringarna norrut från lastkajerna. Kommunen arbetar främst här med markåtkomst till området.

En planskild gång- och cykelpassage vid Höglundakorsningen kan vara aktuell i framtiden beroende på hur trafiken kommer att lösas på den aktuella platen.

Privatperson 4.

1. Gång- och cykeltrafik i nord-sydlig riktning

I figur 28 finns en föreslagen gång- och cykelväg från mitten av kvarteret Resedan vid Alirgatan som går norrut centralt genom området. Det är en omtyckt gångväg för mig som bor på Gärdesgatan. Tyvärr så har bostadsrättsföreningen för dessa hus som är belägna vid Alirgatan, det andra och tredje huset från väster, för en kort tid sen satt upp bommar med skyltar som uppmanar allmänheten att inte beträda deras privata mark. Det går således inte att passera i nordlig riktning vid dessa två hus. De övriga av de privatägda husen längs med Alirgatan har ännu inte gjort denna åtgärd. Den nuvarande utvecklingen styr bort gång- och cykeltrafikanter i nord-sydlig riktning, bort från gårdarna och ut på de tätt trafikerade gatorna Läroverksgatan och Björkhamregatan. Hoppas att framtida samhällsplanerande åtgärder från kommunens sida kan åtgärda detta problem. En liknade inskränkande åtgärd gjordes av bostadsrättsföreningen i huset på Läroverksgatan 45 för omkring 10 år sen. Den nuvarande gångvägen från Gärdesgatan 14 som anslöt till husets parkering på bakgården stängdes av med hjälp av ett soprum och vegetation. Passagen från parkeringen ut mot Edelsbergsvägen i norr täpptes också till av tät vegetation. I stället sker numera omfattande gång- och cykeltrafik över gräsmattan från Edelsbergsvägen 17 mot Gärdesgatan 13, där det Figur 28 föreslås en GC-väg. Tänk på att för vissa av de som bor på Gärdet så är även de nord-sydliga gång och cykelstråken viktiga, och de att de i viss mån har blivit sämre med tiden, åtminstone om man utgår från när den mycket betydelsefulla cykelvägen längs med Björkhamregatan blev byggd år 1999. Jag tror inte att det räcker med det gröna stråket från nord till syd på bakgården till huset vid hörnet Alirgatan och Björkhamregatan, som visas i Figur 20. Eftersom planprogrammet förutsätter att antalet bostäder och antalet invånare på området ska öka så behöver man vara rädd om de passager som finns, deras betydelse bör öka i takt med befolkningen.

Kommentar:

Kommunen har inte möjlighet i ett planprogram att ställa krav på privata fastighetsägare kring privatisering av deras tomter. En av intentionerna med planprogrammet är att höja attraktivitet för hela Gärdet och att andra fastighetsägare förutom Bollnäs bostäder i framtiden tar till sig intentionerna i planprogrammet.

Avseende de nord-sydliga stråken från Björkhamregatan så är tanken långsiktigt att trafiken ska minska inom hela planprogramsområdet men att viss trafik ska koncentreras till Alir-, Polacks- och Gärdesgatan, men att åtgärder för att främja trygghet för oskyddade trafikanter även ska göras på dessa sträckor.

2. Bilparkering

Skulle kommunen kunna nyttja marken som utgör parkeringsplats vid Alirskolan till att bygga ett parkeringshus i flera våningar. Betänk att där stod tidigare en skolbyggnad i tre våningar. Ett sådant parkeringshus skulle avlasta gatorna på Gärdet och den stora parkeringen vid Hedgatan.

Kommentar:

Det är inte aktuellt att bygga något parkeringshus inom eller i anslutning till planprogramsområdet och den långsiktiga planen är att bilbehovet inom Gärdet ska minska. Kommunens intentioner är att Parkeringsstrategin kan vara vägledande i planeringen av Gärdet.

Det som är mest aktuellt för tillfället är att tillskapa fler parkeringsplatser som skulle kunna utnyttjas med både boende och besökare norr om lastkajerna mellan riksvägarna och norra stambanan vilket är beskrivit i planprogrammet. Inga förändringar görs i planprogrammet med anledning av yttrandet.

3. Tätt trafik på Läroverksgatan

I figur 12 visas att en gång- och cykelväg planeras längs med Läroverksgatan. Det är välkommet eftersom det ofta är trångt mellan cyklister, gångare och bilar på denna gata. Det är dock tätheten som ger denna gata sin karaktär, som jag tycker är bra för området. Men denna gata behöver ej ha snabba bilar! Alla åtgärder som bidrar till att dämpa bilarnas hastighet är önskvärda på denna gata.

Kommentar:

Inom ramen för stadsmiljöavtalet som är tecknat mellan kommunen och Trafikverket kommer en ny gång- och cykelväg att anläggas längs Läroverksgatan innan 2026. Förhoppningsvis kan andra hastighetssänkande åtgärder även inrymmas inom ramen för den nya gång- och cykelvägen på Läroverksgatan. Inga förändringar görs i planprogrammet med anledning av synpunkten.

4. Cykelväg från Gärdet direkt till Hedenområdet

Om den cykelväg som visas i figur 26 byggs så slipper de gångare och cyklister som helst undviker att röra sig nära den dåliga luften som finns längs med större vägar, att använda den cykelväg som löper längs med Sjukhusvägen. Man slipper också att cykla längs med gatorna på Brånanområdet vintertid, när man allra helst vill undvika Sjukhusvägen. Personligen föredrar jag starkt gång- och cykelvägar som går genom skog och naturområden framför genare GC-vägar som ligger sida vid sida med tätt trafikerade bilvägar. Jag är dock medveten om att många andra personer

hellre vill ha GC-vägar nära tät biltrafik och bostäder därför att de upplever att det ger en känsla av trygghet.

Kommentar:

En ny och Gång- och cykelväg via Grönområdet väster om Gärdet har lyfts som en idé i planprogrammet. Ett genomförande av idén är inte planerad i nuläget men kommer att vägas in i kommande projekteringsarbeten. Inga förändringar görs i planprogrammet med anledning av kommentaren.

5. Konstverk

När jag betraktar Figur 24 och ser att det finns en damm nära portalen till området så kommer jag att tänka på den före detta vackra fontänen med Snoddas monumentet som fanns vid gamla Brotorget. Jag önskar att just en sådan fontän inklusive konstverket till Snoddas minne ska byggas upp någonstans centralt i Bollnäs, i stället för det i nuläget stympade konstverket ska hänga på väggen vid Åhlénshuset. Detta konstverk skulle definitivt göra området Gärdet mer stadsmässigt och bidra till att knyta ihop det med centrum. Är det möjligt att återupprätta det gamla Snoddas-monumentet invid södra portalen till Gärdet? Dessutom finns det ju skäl att fråga sig om det inte borde finnas några fler konstverk än så i denna planerade parkmiljö. Det gör att de boende känner mer stolthet för sitt område. Bra att det föreslås en målning på en husfasad i figur 25, men jag önskar mer. Finns det något konstverk som skulle kunna symbolisera det goda samhället som Gärdet skulle kunna utvecklas till? Vilken är det framtida Gärdets symbol? Kanske någon konstnär kan synpunkter på det? Eller har de boende något förslag på en symbol som ger Gärdet en god identitet? Man skulle kunna tänka sig ett större konstverk av en sådan symbol eller ett större antal små konstverk av samma symbol, som kan placeras ut på många olika platser på området.

Kommentar:

Yttrandet föranleder att en ny riktlinje införs i planprogrammet att i samband med detaljplaneförändring för ny bebyggelse bör områdets ekologiska profil och utformning gestaltas i ett gestaltungsprogram eller dylikt och att offentlig konst beaktas i kommande detaljplaner.

6. Gång och cykelbro över riksvägen och järnvägen

Detta skulle förstås vara ett lyft för området, framförallt dess möjlighet att vara en lämplig lokalisering för kommersiell verksamhet. Tänk på att denna bro då kommer att vara en betydande utsikt från många hus på Gärdet. Det är viktigt att den blir vacker!

Kommentar:

Inga förändringar görs i planprogrammet utifrån yttrandet.

7. Gräns mellan Gärdet och riksvägen

Det är en vidsträckt utsikt från den östra delen av Alirgatan ut mot riksvägen och stadscentrum. Utsikten mot stationsområdet och centrum skapar en känsla av närhet. Men det är ju ett faktum att bostäderna längs denna del Alirgatan utsätts för dålig luft och buller på grund av bilarna på riksvägen. Man kan fråga sig hur den östra sidan av Alirgatan skulle påverkas om det stod ett högt bullerplank vid riksvägen, likt det som finns vid riksvägen i backen upp mot Höglundaviadukten. Skulle boendemiljön bli bättre eller sämre? För den förbipasserande bilisten och tågpassageraren tycker jag Gärdet gör ett oattraktivt intryck. Det känns som att det är den fulaste sidan

av området som är dess ansikte utåt. Samhällsplanerarna kan ju överväga om Gärdet skulle gynnas.

Kommentar:

Bulleråtgärder kan komma att vidtas beroende på bullerutredning i samband med detaljplaneläggning.

8. Namnbyte

Eftersom de två delarna av Alirgatan är separerade från varandra från varandra med en GC-väg så tycker jag att de borde ha olika namn. Varför inte Östra och Västra Alirgatan?

Kommentar:

Kommunen kan i planprogrammet dessvärre inte förslå några nya gatunamn.

Jag vill uttrycka ett tack till kommunen för den ännu relativt nya och väl hållna gång- och cykelvägen från Wilheminapassagen upp till Björkhamregatan. Det har förhöjt intrycket av Alirgatan rejält och skapat en hemtrevlig känsla som inte har varit vanlig på Gärdet tidigare. Det verkar som att förslaget till det nya Gärdet är i samma anda som denna cykelväg. Det är rätt inriktning!

Privatperson 5.

Personen bor på Polacksgatan på Gärdet och fick meddelande från Bollnäs Bostäder gällande synpunkter av utveckling Gärdets miljö. Jag är tacksam att få den möjlighet och dela mina idéer hos er. Här har jag några ideer och tusen tack.

1. Vägboom/bilspärr behöver i några gatorna som finns i Gärdet. Till exempel Polacksgatan 12, Polacksgatan 10, Gärdesgatan 27 och etcetera. Gatorna behöver vara mer säkra platser från bilen för de barnen som lekar runt omkring. Här finns många barnen som springer sig/röra sig väldigt mycket och finns oroande situationer i barnets familjer.

Kommentar:

En av intentionerna i planprogrammet är att trafikmiljöerna ska bli säkrare framförallt för oskyddade trafikanter. Flera förslag om att förbättra gatumiljön presenteras och finns behandlade i riktlinjerna. Inga förändringar görs därmed i planhandlingarna.

2. I min lägenhet finns hela tiden barnvagnen utanför eller som står i ingången. Jag började förstått varför de lämnar sina barnvagnen så där till jag fick mina barn och började använda själv barnvagnen. I lägenhet finns båda barnvagnen/cykelrum men det är svårt med de hårda dörrarna, inte passade med öppning (har inte dörrhållare med fjäder eller liknande). Ingången till barnvagnen behöver lite förändring, lagning och bli smidig och passande så alla barnvagnar ska kunna vara inne.

3. Mer lekplats och lek för dem små barn. Gunga och trappa för rutschkana som kan passa till de små barn som är mellan några månader och 2 åring.

Kommentar:

Förslaget som presenteras i synpunkter nummer 2 kan inte hanteras inom ramen för planprogrammet. Planprogrammet lyfter dock fram att tillgängligheten till byggnader ska vara god inom hela området.

I planprogrammet läggs en ny riktlinje in med anledning av yttrandet att Utemiljöer och mötesplatser ska vara anpassade för alla åldrar. Gestaltning och planering av lekplatser görs med fördel tillsammans med de boende.

4. Sopor för kläder om det är möjligt.

Kommentar:

En beskrivning av Kretsloppsplanen infogas som underlag i planprogram och med en riktlinje att det i samband med kommande planering, gestaltning och projektering ska hänsyn tas till källsortering i den offentliga miljön. Insatser för att minska avfallet från lägenhetsboende bör undersökas. Särskilt fokus bör ligga på åtgärder för att minska nedskräpningen på allmänna platser. I detaljplanerna bör en hållbarare avfallshantering möjliggöras i samverkan med BORAB och Bollnäs bostäder.

SAMHÄLLSBYGGNADSKONTORET

Erik Lundh
Planarkitekt